Sēdes video translācija 07.11.2022 12.00

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2417
https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=b90a9070-c72d-487c-b2b5-46a70874a6b3

07.11.2022 14. Saeima otrā sēde, rudens sesija . *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vads: Edvards Smiltēns*
2022.gada 7. novembra sēde sākas pl. 12:00
sēde slēgta pl. 12:26, sēdes ilgums- 26 minūtes

Latvijas Republikas 14. Saeimas rudens sesijas otrā (svinīgā) sēde 2022. gada 7. novembrī

Sēdi vada Latvijas Republikas 14. Saeimas priekšsēdētājs Edvards Smiltēns.

Sēdes darba kārtība
Satura rādītājs
Balsojumi
Sēdes videotranslācija
Sēžu videotranslācijas (arhīvs)

Sēdes vadītājs. Kolēģi, lūdzu, ieņemiet vietas Saeimas Sēžu zālē! Kolēģi, lūdzu, ieņemiet vietas zālē!

Godātie Saeimas deputāti! Ministru kabineta locekļi! Cienījamā 4. maija deklarācijas kluba prezidente un godātie bijušie Saeimas priekšsēdētāji! Sākam Saeimas 2022. gada 7. novembra svinīgo sēdi, kas veltīta Latvijas Republikas 1. Saeimas sanākšanas un Satversmes spēkā stāšanās 100. gadadienai.

Lūdzu video.

(Tiek demonstrēta Latvijas Republikas 1. Saeimas sanākšanas un Satversmes spēkā stāšanās 100. gadadienai veltīta videofilma.)

(Aplausi.)

Z. Kalniņa-Lukaševica (14. Saeimas priekšsēdētāja biedre).

Vārds Latvijas Republikas Saeimas priekšsēdētājam Edvardam Smiltēnam svinīgajai uzrunai.

E. Smiltēns (14. Saeimas priekšsēdētājs).

Mīļie draugi! Kolēģi! Domubiedri un arī oponenti! Cienījamās deputātes un godātie deputāti! Ekselences un laikabiedri! Vispirms es vēlos pateikt paldies šī iedvesmojošā video autoriem. Zinu, ka tajā ir ieguldīts liels darbs.

Es vēlos pievērst uzmanību tam, cik apņēmīgas ir mūsu priekšgājēju sejas filmas vēsturiskajos kadros. Viņu mērķis ir skaidrs. Doma par neatkarīgu, demokrātisku, brīvu, stipru un pārtikušu Latvijas valsti staro viņu fokusētajos skatienos un viņu stingrajā, nelokāmajā stājā.

Jautājums: ko mēs no viņiem varam mācīties? Piemēram – cik svarīgi nepazaudēt skaidrību par lielo mērķi, kas jāsasniedz; cik svarīgi ir nepazust ikdienas sīkumos vai nepazaudēt gadus mērķa virzības imitācijā.

Pirms 100 gadiem mūsu priekšteči šai namā nosprauda sev mērķi – celt brīvu un demokrātisku Latviju – un izvēlējās iet parlamentārisma ceļu. Jā, grūtu, sarežģītu, līkumainu un stāvu, bet tomēr vienīgo pareizo ceļu – ceļu, kas lielā mērā noteicis, kādi esam mēs, kāda ir mūsu valsts tagad un kāda tā būs pēc 100 gadiem. Valsts, kur paši varam lemt savus likteņus, izdarīt savas izvēles, arī pieļaut kļūdas un šīs kļūdas labot.

Demokrātiska valsts. It kā pašsaprotami, taču par demokrātiju, tās nozīmi un vērtību mums īpaši svarīgi atcerēties tieši šajos laikos, kad redzam, cik milzīgu postu pasaulei nodara autoritāri režīmi. Lai gan kādam parlamentārā demokrātija var šķist nestabila un ievainojama, gribu teikt, ka ir tieši otrādi – vēsture rāda, ka tā spēj pasargāt valstis un nācijas no ieskriešanas tādos galējību un kļūdainu izvēļu purvos, no kuriem izkļūt ārā reizumis vairs nav iespējams.

Latvijas Saeimā dažādos sasaukumos strādājuši teju 1000 deputātu. Tātad nevis trīs, pieci vai desmit vadoņi, bet vesels tūkstotis Latvijas vīriešu un sieviešu, dažādi savā vecumā, pieredzē, profesijā, dažādi savos uzskatos un pārliecībā, pārstāvot dažādus vēlētājus, visi kopā veidojot cieši saaustu daudzkrāsainu un daudzslāņainu politisku audumu, kas vienlaicīgi gan atspoguļo Latvijas sabiedrību, gan arī to veido, ietekmē un rada tās nākotni.

Katram laikmetam un mūsu valsts attīstības posmam bijušas savas grūtības un arī savi izaicinājumi. Katrai Saeimai ir bijis ar tiem jātiek galā. Katra Saeima ir uzskatījusi, ka brīdis, kurā tā darbojas, uzdevumi, kuri tai jārisina, ir vēsturiski, un tam ir zināms pamats.

Lielās tautas varbūt to nesaprot, bet mums, latviešiem, vēsturiskais brīdis ir vienmēr. Nepārtraukts vēsturiskais brīdis ir jau vismaz 100 gadu garumā. Mēs esam stipri, un mēs esam atbildīgi, tādēļ ka mums sava valsts jāsargā katru dienu. Tagad mēs labi zinām, kas ir mūsu draugi, un zinām arī to, kas ir mūsu ienaidnieki. Taču acīmredzami, ka gan pirms 100 gadiem, gan šodien lielākos izaicinājumus Latvijai sagādā Krievijas politiskais režīms.

20. gadsimts Latvijā sākās ar pārliecību, ka jāatbrīvojas no Krievijas ietekmes. Diemžēl arī 21. gadsimtā vēl joprojām šis jautājums ir aktuāls: kā reizi par visām reizēm pielikt punktu tām nelaimēm un postam, ko pasaulē sēj Krievijas režīms? Vēsture liecina, ka vismaz pēdējos 100 gados jebkura no Krievijas politiskās varas inkarnācijām – vai tie būtu komunisti vai monarhisti, vai sarkanie, vai baltie –, būsim godīgi, vienmēr ir agresīvi nedraudzīga neatkarīgai, brīvai Latvijai un demokrātijas idejai kā tādai.

Īpaši smags sitiens Latvijai bija tumšais un barbariskais padomju okupācijas laiks Latvijā 50 gadu garumā – 50 gadi dzīves, kurus komunisti brutāli atņēma vairākām tautas paaudzēm. Kā pareizi norādīja Gunārs Kusiņš, pirms stundas diskutējot, – atņēma arī Saeimas sasaukumus, jo, ja nebūtu šī pārtraukuma, šī nebūtu 14. Saeima, bet mums aiz muguras būtu vēl vismaz 30 – tātad kopā 30 – Saeimas sasaukumi.

Šodienas Krievijas karš Ukrainā, Krievijas kara noziegumi Ukrainā, genocīds, terorisms pret Ukrainas civiliedzīvotājiem, cerams, beidzot visiem pasaulē ir atvēris acis, liekot saprast, kas patiesībā ir Krievijas režīms. Šobrīd (un Latvijai šis "brīdis" ir izstiepies 100 gadu garumā) no Krievijas veļas impēriskas tumsas vāli, kuriem pretī var stāties tikai visas brīvās un demokrātiskās pasaules vienotības un solidaritātes mūris. Latvijai un Baltijas reģionam – kopā ar Ukrainu – šai ziņā ir ļoti īpaša misija. Atbalstot ukraiņu tautu un neļaujot pasaulei iestigt pelēkajā kompromisu zonā. Mūsu pašu vēsture ir vislabākā mācību grāmata tiem, kas šaubās, ir paguruši vai iekrituši impērisku naratīvu slazdos.

Cienījamie kolēģi! Skatoties filmas hronoloģisko ritējumu, var secināt, ka doma par brīvas un demokrātiskas valsts parlamentu – Latvijas parlamentu – ir dzīvs organisms, kas ir nepārtrauktā

attīstībā. Varētu teikt tā, ka Saeima nekad nav gatava, tā vienmēr turpina augt un attīstīties. Vispirms – Latviešu pagaidu nacionālā padome, tad – Latvijas Tautas padome, tad – Satversmes sapulce, un tad – Saeima. Tā mainījusies un mācījusies. Laika gaitā mainīta gan vēlēšanu kārtība, gan sasaukumu ilgums, pat vecums, no kura pilsoņi varēja balsot. Tā nekad nav bijusi atrauta no sabiedrībā notiekošajiem procesiem, partiju sistēmas un pilsoņu aktivitātes.

Dažādi laiki, bet viena un tā pati doma, kas dzīvo un attīstās, neraugoties uz grūtībām, kas tai jāpārvar savā ceļā. Tā ir doma par tautas varu, par tiesībām uz savu viedokli, savām idejām un savu pārliecību.

Es patiesi esmu pārliecināts, ka šī, 14., Saeima veltīs sevi visu darbam, lai stiprinātu Latvijas demokrātiju, vairos sabiedrības uzticību un sabiedrības iesaisti. Taču skaidrs, ka cieņa, kolēģi, mums ir jānopelna pašiem – gan ar saprātīgiem, taisnīgiem un saprotamiem lēmumiem, gan ar cieņu pret vēlētāju, Latvijas pilsoni, gan arī ar cieņu citam pret citu – citam pret citu šeit, Latvijas parlamentā. Priekšzīme mums ir jārāda pašiem.

Te ir vieta gan tiešai un skaidrai valodai, atklātai diskusijai, gan arī pamatotiem argumentiem – visam, kas palīdz nonākt pie labākā risinājuma. Taču te nav un nebūs vietas pašmērķīgiem strīdiem, rupjībām vai neiecietībai.

Gribu novēlēt, lai visa mūsu enerģija, viss, tā teikt, "tvaiks" aiziet, virzot uz priekšu mūsu valsti, nevis tikai skaļā svilpē.

Kolēģi, mums liktenis ir lēmis būt par Latvijas sargiem vismaz nākamos četrus gadus. Arī Satversmes un parlamentārisma sargiem. Tādēļ aicinu padomāt par mūsu īpašo lomu šajos apstākļos.

Latvijā lēmumus pieņem Saeima. To arī uzsvēra trīs konstitucionālo tiesību eksperti, pirms stundas diskutējot. Tātad Latvijā lēmumus pieņem Saeima, un, lai cik tas neliktos pašsaprotami, mums nākas to laiku pa laikam arī sev atgādināt. Mums, deputātiem, dotas visas pilnvaras, un arī visa atbildība ir mūsu rokās – atbildība par drošību, par ekonomikas konkurētspēju, par izglītotu un veselu sabiedrību, arī par krīžu pārvarēšanu. Mēs šeit esam tie, kas ir atbildīgi par to, lai Latvijas tauta dzīvotu arvien labāk.

Neslēpsim, ka pēdējos gados Latvijas politikā daudz lielāku lomu par parlamentu ir spēlējušas tās vai citas valdības. Saeima ilgstoši ir bijusi kaut kur izplūdušā fonā aiz premjeru un reizēm arī valsts prezidentu figūrām, izlaižot no rokām procesu vadības un kontroles pavedienu. Tas beigu beigās arī noveda pie būtiskām kļūdām valsts pārvaldē vai nespējas pieņemt lēmumus saprātīgā laika posmā, arī pie tautas uzticības mazināšanās.

Saeimas deputātu darbs nav tikai reizi četros gados apstiprināt valdību un pārējo laiku pavadīt, balsojot par tās pieņemtajiem lēmumiem. Lai arī kādam tas var šķist politiski ērti un komfortabli, tas neatbrīvo mūs no atbildības Latvijas cilvēku priekšā. Mūsu pienākums ir vadīt valsti katru dienu un izmantot visus pieejamos varas instrumentus, kas doti mūsu rīcībā. Veidot Latvijas politiku – tāds ir mūsu pienākums.

Krīzes laiks bieži prasa straujus lēmumus, taču lēmumu pieņemšanas ātrums nedrīkst aizstāt to kvalitāti. Krīzes laikos visiem varas atzariem jābūt vienotā atbildības ķēdē, tāpēc mums ar valdību jāstrādā roku rokā, efektīvi papildinot, uzlabojot, kā arī uzraugot tās lēmumus. Mums, 14. Saeimai, tās deputātiem, jābūt drošākajam ķēdes posmam, pamatam, uz ko balstīties, risinot gan drošības, gan ekonomikas, gan izglītības un veselības problēmas, – Saeimai, uz kuras vērtībām un patriotismu Latvijas iedzīvotāji var stabili paļauties.

Es esmu drošs, ka 14. Saeima būs pietiekami profesionāla, lai daudz enerģiskāk un asāk iesaistītos Latvijas politiskās dienaskārtības veidošanā. Taisnība, mēs pārstāvam dažādas partijas un atšķirīgus uzskatus, bet mūsu dažādība, atšķirīgā dzīves pieredze un zināšanas ir jāizmanto kā mūsu stiprā puse. Mums katru dienu ir jāatceras: katram mūsu lēmumam ir sekas – sekas, kas ietekmē katru Latvijas iedzīvotāju, fundamentālus valsts nākotnes procesus, arī mūsu valsts virzību.

Mums jāīsteno tās idejas, kas Latvijas cilvēkiem dod iespēju dzīvot panākumus gūstošā, konkurētspējīgā, taisnīgā un modernā sabiedrībā. Gudra, spēcīga, mūsdienīga, vērtībās balstīta un vienota Latvija ir īpaši svarīga šodienas strauji mainīgās pasaules un arī globālo izaicinājumu priekšā.

Mūsu pieredze liecina, ka labas idejas vienmēr atrod savu ceļu. Mēs daudzi šeit esam bijuši kolēģi kā pozīcijā, tā arī opozīcijā, tāpēc zinām, cik grūti kādreiz ir samierināties ar ideju autorības zaudēšanu. Vienlaikus mēs arī zinām, ka gandarī tas labums, ko cilvēkiem un valstij sniedz to īstenošana.

Uzsākot Latvijas parlamentārisma tradīcijas otro gadu simteni, esmu pārliecināts, ka 14. Saeima būs kvalitatīvs un profesionāls izrāviens Latvijas parlamentārisma tradīcijas izaugsmē.

Cienījamie kolēģi! Izmantojot iespēju, es vēlos pateikties arī iepriekšējiem Saeimas vadītājiem par viņu sarežģīto darbu, prasmēm un konsekvenci, vadot mūsu parlamentārās demokrātijas kuģi. Tas droši turpina savu ceļu nu jau otrajā gadu simtenī.

Es novēlu, lai kādā vēsturiskā filmā, ko mūsu kolēģi nākotnē skatīsies –Latvijas Saeimas 200. gadadienas svinīgajā sēdē –, šo, 14., Saeimu atcerētos ar labu vārdu un produktīviem četriem gadiem, prasmīgi vadot Latvijas valsti cauri sarežģītiem laikiem drošas, gudras un labklājīgas nākotnes virzienā. Lai par šo Saeimu droši var teikt, ka tā stiprinājusi mūsu pirmā prezidenta, Satversmes sapulces vadītāja Jāņa Čakstes granītā iecirstās Latvijas pamatvērtības – brīvību, neatkarību un demokrātiju!

Kolēģi! Sveicu visus Latvijas Republikas Saeimas simtgadē! *(Aplausi.)*

Z. Kalniņa-Lukaševica (14. Saeimas priekšsēdētāja biedre).

Paldies Saeimas priekšsēdētājam.

(Tiek atskaņota Latvijas valsts himna.)

Sēdes vadītājs. Paldies.

Saeimas 2022. gada 7. novembra svinīgo sēdi pasludinu par slēgtu.
Kolēģi! Aicinu svētkus svinēt kopā Saeimas Sarkanajā zālē!

SATURA RĀDĪTĀJS
14. Saeimas rudens sesijas 2. (svinīgā) sēde
2022. gada 7. novembrī

Saeimas priekšsēdētāja Edvarda Smiltēna uzruna Latvijas Republikas 1. Saeimas sanākšanas un Satversmes spēkā stāšanās 100. gadadienā

---
* * * *

Sēdes videotranslācija

pl. 12:00 - https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20221107124201_saeima.lv.1_0
ENGL https://cdn.tiesraides.lv/saeima.lv/20221107124217_saeima.lv.1_01

07.11.2022	12.00

---

* * * *

---

https://www.saeima.lv/lv/transcripts/view/2417
https://titania.saeima.lv/LIVS14/SaeimaLIVS2_DK.nsf/DK?ReadForm&nr=b90a9070-c72d-487c-b2b5-46a70874a6b3

07.11.2022 14. Saeima otrā sēde, rudens sesija . *Noraksts*

Stenogramma *Sēdi vads: Edvards Smiltēns*
2022.gada 7. novembra sēde sākas pl. 12:00
sēde slēgta pl. 12:26, sēdes ilgums- 26 minūtes

Latvijas Republikas Saeimas
2022.gada 7.novembra
svinīgā sēdes darba kārtība 12:00

	Saeimas priekšsēdētāja Edvarda Smiltēna uzruna Latvijas Republikas 1. Saeimas sanākšanas un Satversmes spēkā stāšanās 100. gadadienā	
	Sēde beigusies 07.11.2022 12:26	
